

Intervju med Fredrik Rütter, 26.8.2010, Dansens Hus, Oslo

- 00.00 F: 1945, Bergen. Danseskole (Frøknene Brynhildsens') fra 4 år og konkurranse i standarddanser Norge rundt. Støtte hjemmefra. Høyt nivå på danseskolene i Bergen. Kontakt med ballett og Den Nasjonale Scene via søsteren (Inger Johanne Rütter). Guri Ludt (koreograf) trengte mannlig danser til *Kiss me Kate*. (m/Emte Stag). Undervisning sammen med spilleperioden. Måtte ta et valg mellom musikkkarriere og skolegang i perioden da Gene Nettles hadde koreografi til *My Fair Lady*. Støtte fra foreldrene til å velge scenen. Mor var revisor og far industriarbeider, men begge danset selv.
- 08.45 Om Brynhildsen som pedagog. "God smak, ordentlig og kunnskapsrik". Karin Bø Kleivedal (?) ballettpedagog, like skikkelig og et "nydelig menneske". Det var gutter i konkurransedans – færre i ballett. Seire i konkurranser hindret mobbing. Danseskole vanlig i Bergen.
- 13.20 Forlot statistrolle i *Hamlet* for å bli med Ivo Cramér på Oslo Nye Teater (*Boyfriend* m/Liv Dommersnes og Frank Robert m.fl.) Spilte over to år. Begynte hos Rita Tori, "ømhet og raseri". "Alle gikk der": Guri Lysell, søstrene Mürer, Kjetil Bang-Hansen m.fl. i kjeller i Staffeldsgate. Mer om Rita Toris historie versus Operaen.
- 20.00 Gikk i London: Bush Davies School of Dance and Drama. Tok RAD-grader. Fulgte søsteren. Avtale med Miss Davies, stipend fra Tom Wilhelmsen, studieår i 62/63. Anna Northcott som "stjernepedagog" - tøffe lørdagsklasser. Var lett-trent med rask framgang. Ansatt i Operaen fra sommeren 1965. Mannlige, norske dansere i kompaniet da: Egil Aasman, Rolf Daleng, Svenn Berglund.
- 29.00 Om oppsetninger i Operaen. Kritikerrespons (Leif Borten, Odd Eidem) med spark. Trekker fram Munch-ballett fra Sonia Arovas tid (partner Ellen Kjellberg) som en opplevelse av å delta i en skapende prosess. Om Birgit Cullberg (og Ivo Cramér) sin innflytelse og norske danseres nivå innenfor det dramatiske.
- 38.00 Om kontakt med Birgit Cullberg og Anne Marie Lagerborg som startet Cullbergbaletten i 1968. Flyttet til Stockholm og kompaniet, et kompani med "bare solister". Maurice Bejart, Merce Cunningham, Kurt Jooss, Eske Holm. *Gröna bordet* (fra 1932) Om Jooss nøyaktighet og kvaliteter som koreograf. Stor opplevelse å turnere med gjenoppsetning i Cullbergkompaniet. Om arbeid med Merce Cunninghams koreografi og full splid i publikums respons i Paris. Cullberg som TV-kompani. Seinere Mats Ek. *Ildfuglen* av Bejart.
- 47.00 Om Søramerikaturné i 72/73 med Le Grand Ballet Classique de France. Om lønnsforhold i Stockholm og i det franske kompaniet.

- 50.35 Om Festspill-bestillingen i 1969, *Mot solen* med Edith Roger og Barthold Halle. Rent frilansprosjekt: Jens Graff, Mette Møller, Guri Lysell, Kari Blakstad. Musikk: Alfred Jansson, sax: Harald Bergersen og Jan Garbarek. Stor suksess. Ikke like stor suksess ved gjenoppsetning i Operaen. Tekniske nyvinninger (lys/bilde). TV-filmet også. "Står som en påle i norsk balletthistorie".
- 53.30 Nytt turnékompani: New London Ballet. Orket til slutt ikke turnétilværelsen, vekslet mellom Cullberg og Operaen "Den Norske Operas jojo". Fast i Operaen fra 1976, men søkte seg ut i noen produksjoner: Lise Eger (*Hold deg til vinden* m.fl.). Skoleforestillinger med Guri Pahle Glad (med motstand fra Operaen).
- 01.00.45 Om flere frilansoppdrag: Sølvi Edvardsen, Riss Dansekompani i Bergen, Solveig Leinan-Hermo i Wassmo-ballett (Hammerfest), Andanse-kompaniet med Anderz Døving. Om energien i frigruppene og sterke kunstneriske viljer, "fortellende" intensjon. Opplevelse av at viljen til å fortelle er forsvunnet i seinere tid.
- 01.04.35 80-tallet i Operaen: *Stormen* som suksess og instrument sammen med Ulf Gadds balletter. Carte Blanches flytting. Om å jobbe både i Operaen og frifeltet. Begeistring for å være med på skaperprosess med musikere og Lise Eger. Strammere tidsrammer i Operaen. "En times prøve bør bli ett minutt dans." (Poul Podolski). Prioriterte tidvis frifeltet foran oppgaver i Operaballetten.
- 01.11.30 Om ledervirket i Carte Blanche 1992-1995. Møtet med Bergenspublikum som problematisk. Energi i danserne. Om Ina Christel Johannessens første forestilling for kompaniet: *Forvirringens ulemper* og *Har du sunget den for Grieg*. Om Sølvi Edvardsen, Arne Fagerholt, Rui Horta, Kjersti Alveberg, Jens Østberg. Historisk perspektiv på CB: Identitetsproblemer. Om nordisk/europeisk prioritering i repertoar.
- 01.18.00 Historisk perspektiv på Operaballetten i forhold til resten av dansefeltet. Særlig om "gapet" på 60-tallet der det ikke fantes noe reell tyngde utenfor kompaniet (alle dansere engasjert i teatre). Avrunding av utøverkarrieren (pensjonert 1988).
- 01.22.20 Om inngangen til kritikervirket og refleksjon om å være "på begge sider" (utøver og kritiker). Om å gjøre *Tango* ti år etter karriereslutt som danser (1998). Om kontroverser rundt kritikerarbeidet. Fugleperspektiv på norsk dansekunst i perioden. Karakterisering av ulike intensjoner blant kunstnerne. Større mangfold i frifeltet. Noen av de "kreative innfallene" som kom ut av å mangle spillesteder savnes. Etterlysning av nye – og norske – koreografer i Operaen ved siden av Tetley, Kylian, Duato. Jfr. Sølvi Edvardsen. Krise for de klassiske kompaniene i Europa? Avsluttende betraktninger. Linje helt tilbake til Ny Norsk Ballett.